

No s'ha de tenir pressa perquè els nostres fills adquireixin aquestes habilitats. Cada infant té un ritme propi

FAMÍLIA

APRENDRE A LLEGIR I ESCRIURE

ARACELI SALAS
Educatora infantil i psicomotrista

Encara que cada infant té un ritme propi d'aprenentatge, per poder aprendre a llegir i a escriure han d'haver aconseguit abans un bon nivell de llenguatge oral i una coordinació de moviments adequada. Per això, s'estima que l'edat ideal per a l'aprenentatge de la lectoescriptura és entorn dels 6 anys. Abans, evidentment es poden fer moltes activitats i jocs que facilitin l'aprenentatge posterior.

El problema que es presenta en els col·legis és que s'intenta portar el mateix ritme amb tots els alumnes d'una classe, la qual cosa resulta frustrant per als infants i causa descoratjament en els professors, ja que el nivell de maduració i desenvolupament no és el mateix per a tots els nins i nines.

En el llenguatge oral, el sentit més implicat és l'auditiu, mentre que en la lectura i l'escriptura s'hi afegeix la visió, que se superposa a l'audició. Alhora, l'escriptura comporta un desenvolupament molt fi de la motricitat manual, que s'adquireix, en algunes ocasions i no sempre, en l'edat preescolar.

Moltes vegades tenim tendència a oblidar que existeix un temps per a cada cosa, que cada infant té el seu propi ritme i que el respecte al desenvolupament maduratiu és essencial perquè els nostres nins i nines estiguin motivats a l'hora d'aprendre.

Ensenyar-los a llegir o a escriure si no ho necessiten, o no els interessa i no és el seu moment, no té sentit i pot crear en els infants un efecte contrari al desitjat, ja que si se senten pressionats i no hi ha plaer en l'aprenentatge, accediran amb angouxa a aquest procés. La pressió, evidentment, desmotiva, i el que no motiva és molt difícil que s'apreni significativament.

Els experts asseguren que quatre i cinc anys és una edat molt primerenca per començar a rebre una educació formal, estructurada en matèries, i reclamen un ensenyament que els ajudi a construir destreses socials, llenguatge i confiança a través de jocs de manipulació, o simplement parlant.

L'acte de llegir depèn de la capacitat del nostre cervell per relacionar i integrar diverses fonts d'informació. En concret, l'àrea visual amb les àrees auditiva, lingüística i conceptual. En la majoria de casos, les regions que necessiten estan mielinitzades per llegir no ho estan prou fins als 5 anys d'edat, o fins i tot després.

Hem de tenir en compte que la legislació vigent no obliga que els nins

ARXIU

i les nines acabin Educació Infantil dominant la lectura i l'escriptura, sinó que parla d'una aproximació a la lectoescriptura. Encara que la realitat és que després existeix un gran xoc quan els infants passen d'Infantil a Primària, i en moltes ocasions encara que el nin continuï en el mateix col·legi, no existeix una coordinació i una coherència en el plantejament pedagògic, fet que acabaran sofrint els infants. Les conseqüències d'aquest fet poden ser realment nocives.

Tal vegada ens hauríem de plantejar si els infants, abans de Primària, tenen prou temps per jugar sense ser dirigits, per manipular, experimentar, embrutar-se, equivocar-se, interactuar i no tant per posar gomets o fer fitxes, acolorir (dins-fora)... Tendim a cremar etapes massa aviat i també a no valorar que en moltes ocasions menys és més!!!

Amb tot això no vull dir que no es puguin veure lletres i nombres en Infantil, sinó que l'aproximació sigui viscuda amb plaer, amb entusiasme, utilitzant la creativitat i el joc com a línies per aprendre (i no només a Infantil): les lletres es poden cuinar, poden fer olor; també les podem escriure i di-

buixar amb el nostre cos, amb cordes, amb sabonera d'afaitar; les podem cantar, podem representar-les amb els nostres gestos; poden ser de fusta, de llana, d'escuma; podem imaginar-nos com sonen, jugar amb els sons, canviar-los de lloc, inventar-nos paraules (consciència fonològica), posar dibuixos a aquests sons...

Allò ideal seria poder fer de Primària una continuïtat d'Infantil, i no a l'inrevés... amb aules multisensorials, aprenentatge significatiu, intel·ligència emocional com a assignatura, etc., on no es penalitza l'error i no prevalguessin les qualificacions. A més, hauríem de tenir clar quin és el millor mètode per aprendre a llegir, la importància de la consciència fonològica i que se'n puguin beneficiar la majoria dels nins i nines, tot incloent en aquest procés aquells que presenten dificultats específiques d'aprenentatge.

Per aconseguir-ho, entre tots, família i professionals, hem de plantejar-nos en què podem col·laborar cadascú i rebaixar la pressió als nostres fills i als mestres perquè els aprenentatges puguin donar-se sempre en el moment de desenvolupament òptim i no tant per l'edat cronològica. ✖

Recomanacions

→ Escuela con cerebro.

Article d'aquest lloc web sobre neurodidàctica relacionat amb la lectura.

<https://escuelaconcerebro.wordpress.com/2015/11/05/el-cerebro-lector-algunas-ideas-clave/>

→ Una educación para mañana, de Jaume Carbonell. Editorial Octaedro.

